UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2021/1666

z 29. apríla 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku Čisté nebo 2 za rozpočtový rok 2019

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku Čisté nebo 2 za rozpočtový rok 2019,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0109/2021),

A. keďže spoločný podnik Čisté nebo bol zriadený v decembri 2007 nariadením Rady (ES) č. 71/2008 (nadobudlo účinnosť 7. februára 2008) na obdobie do 31. decembra 2017 a keďže spoločný podnik začal samostatne fungovať v novembri 2009;

B. keďže spoločný podnik Čisté nebo 2 (ďalej len „spoločný podnik“) zriadený nariadením (EÚ) č. 558/2014 nahradil s účinnosťou od 27. júna 2014 spoločný podnik Čisté nebo v rámci programu Horizont 2020, pričom obdobie jeho činnosti sa predĺžilo do 31. decembra 2024;

C. keďže hlavným cieľom spoločného podniku je prispieť k výraznému zlepšeniu vplyvu leteckých technológií na životné prostredie a k rozvoju silného a globálne konkurencieschopného leteckého priemyslu a dodávateľského reťazca v Európe;

D. keďže zakladajúcimi členmi spoločného podniku sú Únia zastúpená Komisiou a súkromní členovia, konkrétne vedúce subjekty a pridružení členovia uvedení v prílohe II k nariadeniu Rady (EÚ) č. 558/2014 a hlavní partneri vybraní na základe otvorenej, nediskriminačnej a súťažnej výzvy a nezávislého hodnotenia v súlade s článkom 4 ods. 2;

E. keďže maximálny príspevok Únie na druhú fázu činností spoločného podniku je 1 755 000 000 EUR (vrátane rozpočtových prostriedkov EZVO), ktoré sa majú uhradiť z rozpočtu programu Horizont 2020, a minimálny nepeňažný príspevok súkromných členov na doplnkové činnosti je 965 250 000 EUR na obdobie vymedzené v nariadení;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej správe o ročnej účtovnej závierke spoločného podniku za rozpočtový rok 2019 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) uvádza, že ročná účtovná závierka vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločného podniku k 31. decembru 2019, a že výsledky jeho operácií, jeho peňažné toky a zmeny v jeho čistých aktívach ku koncu daného roka sú v súlade s jeho nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie; okrem toho konštatuje, že príslušné transakcie k účtom sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne;

2. konštatuje, že dostupný konečný rozpočet spoločného podniku na rok 2019 (ktorý zahŕňa opätovne zahrnuté nepoužité rozpočtové prostriedky z predchádzajúcich rokov, pripísané príjmy a prerozdelenia do nasledujúceho roka) zahŕňal viazané rozpočtové prostriedky vo výške 305 802 617 EUR a platobné rozpočtové prostriedky vo výške 341 424 430 EUR; konštatuje, že miera plnenia dosiahla 97,68 % v prípade viazaných rozpočtových prostriedkov a 94,69 % v prípade platobných rozpočtových prostriedkov; ďalej na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že pokiaľ ide o rozpočet spoločného podniku na rok 2019, ktorý je k dispozícii na projekty v rámci programu Horizont 2020, miera plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov bola 99,8 % a platobných rozpočtových prostriedkov 97,3 %.

3. konštatuje, že maximálna výška príspevku Únie pre Čisté nebo v rámci témy 7 (doprava) siedmeho rámcového programu (RP7) bola 800 000 000 EUR a že Únia prispela celkovou sumou 799 957 841 EUR; konštatuje, že členovia zastupujúci priemysel (vedúce subjekty programu integrovaných technologických demonštrátorov a ich pridružení členovia) prispeli na projekty RP7 celkovou sumou 608 983 634 EUR, ktorá pozostávala z 594 100 843 EUR v potvrdených nepeňažných príspevkoch a 14 882 791 EUR v peňažných príspevkoch na prevádzkové náklady;

4. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že RP7 bol formálne uzavretý v roku 2017 s úrovňou plnenia takmer 100 %; konštatuje, že v roku 2019 spoločný podnik ešte vymohol sumy vo výške 1 135 068 EUR vyplývajúce z nesplateného predbežného financovania a z výsledkov auditu *ex post*;

5. konštatuje, že do konca roka 2019 z maximálnej sumy 1 755 000 000 EUR príspevku Únie z programu Horizont 2020 podľa nariadenia (EÚ) č. 558/2014 Únia prispela na prevádzkové činnosti programu Horizont 2020 spolu sumou 1 139 704 889 EUR, okrem toho súkromní členovia prispeli sumou 18 815 677 EUR v hotovosti na prevádzkové náklady a potvrdili 273 851 600 EUR v nepeňažných príspevkoch na operačné náklady, a ďalších 899 843 302 EUR v nepeňažných príspevkoch na dodatočné činnosti;

6. konštatuje, že v rámci spoločných podnikov existujú rôzne postupy prijímania finančného príspevku od súkromných členov spoločného podniku; požaduje harmonizáciu výpočtu nepeňažných príspevkov v rámci spoločných podnikov; spoločný postup by mal zabezpečiť transparentné a účinné metódy hodnotenia, ktorých výsledkom bude skutočná hodnota príspevku; vyzýva Dvor audítorov, aby zabezpečil kontrolu auditov vykonaných nezávislými externými audítormi; požaduje tiež primeraný právny rámec, ktorý zabezpečí, že požadovaná výška finančného príspevku sa dosiahne do konca programu; konštatuje, že právny rámec by mohol zahŕňať požiadavky na súkromný príspevok, ktorý sa má vyplatiť pred príslušným príspevkom Únie alebo súčasne s ním;

Výzvy na predkladanie návrhov

7. konštatuje, že v roku 2019 spoločný podnik zverejnil jednu výzvu na predkladanie návrhov, ktorá obsahovala 62 tém (výzva na predkladanie návrhov 10), prijal 448 oprávnených návrhov v rámci výziev na predkladanie návrhov 09 a 10 (zo 450) a vybral 114 návrhov; berie na vedomie celkové portfólio spoločného podniku pozostávajúce z 574 projektov zadaných na základe súťažných výziev;

8. berie na vedomie, že celkový počet hlavných partnerov je 256, z čoho 70 sú pridružené subjekty alebo prepojené tretie strany a viac ako 58 sú malé a stredné podniky;

9. konštatuje, že v roku 2019 boli úspešne vykonané dve výzvy na predkladanie návrhov: v marci ôsma výzva na predkladanie návrhov s 58 úspešnými témami zo 68 a v októbri deviata výzva na predkladanie návrhov s 53 úspešnými témami z 55; ďalej konštatuje, že desiata výzva na predkladanie návrhov bola vyhlásená v máji 2019 a vyhodnotená v novembri 2019; konštatuje, že do kumulovaných desiatich výziev na predkladanie návrhov sa zapojilo viac ako 730 partnerov z 28 rôznych krajín s vysokou účasťou malých a stredných podnikov, pokiaľ ide o účasť a udelené granty, a financovaním vo výške takmer 505 000 000 EUR;

Výkonnosť

10. konštatuje, že spoločný podnik používa kľúčové ukazovatele výkonnosti na monitorovanie výkonnosti a prierezových otázok v rámci programu Horizont 2020 a špecifické kľúčové ukazovatele výkonnosti spoločného podniku, ako je miera úspešnosti tém v rámci výziev, vykonávanie pracovného plánu a pokrytie auditov *ex post*;

11. požaduje, aby spoločný podnik preskúmal svoju komunikačnú stratégiu s cieľom zabezpečiť, aby príslušné zainteresované strany boli oboznámené s jeho poslaním, činnosťami a dosiahnutými výsledkami;

12. konštatuje, že spoločný podnik zaviedol rôzne nástroje na monitorovanie vykonávania svojho programu, konkrétne štvrťročné správy o integrovaných technologických demonštrátoroch/demonštračných platformách pre inovatívne lietadlá (ITD/IADP), riadiace výbory na úrovni ITD/IADP, každoročné preskúmania výkonnosti ITD/IADP, a pravidelne podáva správy správnej rade; ďalej poznamenáva, že z 11 cieľov uvedených v pracovnom pláne na roky 2018 – 2019 boli splnené tri ciele a osem cieľov sa plní a že boli dosiahnuté všetky administratívne ciele;

13. berie na vedomie míľniky, ktoré v roku 2019 dosiahli demonštrátori veľkých osobných lietadiel a ich príslušné technológie určujúce zmenu z nešpecifickej na konkrétnu konštrukciu a súvisiace budovanie hardvéru, výsledky dosiahnuté v rámci činností IADP pre regionálne lietadlá v súvislosti s ekologickými konceptmi lietadiel, pokrok dvoch demonštrátorov IADP pre rýchle rotorové lietadlá a viaceré prvky pokroku a vývoja v činnostiach ITD pre draky lietadiel, ITD pre motory a ITD pre systémy, ako aj prierezových činnostiach v oblasti ekologického dizajnu a leteckej dopravy s ľahkými lietadlami, a tiež skutočnosť, že spoločný podnik sa pripravoval na prvé celkové hodnotenie svojich vyvinutých technológií; víta tieto úspechy, ktoré prispeli k zabezpečeniu udržateľnej infraštruktúry; víta prechod od výroby energie z uhlia k výrobe energie z obnoviteľných zdrojov, čím sa znížia nielen emisie skleníkových plynov, ale aj znečistenie ovzdušia, a v konečnom dôsledku sa prispeje k zlepšeniu zdravia;

14. konštatuje, že podľa správy Dvora audítorov na konci roka 2019 bola miera plnenia programu Horizont 2020 na úrovni 89 %, pokiaľ ide o verejné výzvy na predkladanie ponúk na činnosti pridelené spoločnému podniku;

15. pripomína zásadnú úlohu, ktorú spoločný podnik zohráva pri zabezpečovaní čistého zrýchlenia v ekologických technológiách zameraných na znižovanie emisií CO_2 a hladín hluku produkovaných lietadlami; domnieva sa, že jeho nástupca, Čisté letectvo, bude zohrávať dôležitú úlohu v zabezpečovaní účasti odvetvia letectva v Európskej zelenej dohode;

16. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že budúci program činnosti spoločného podniku bude v súlade s požiadavkami a cieľmi stanovenými v právnych predpisoch Únie, pokiaľ ide o zmierňovanie zmeny klímy a digitalizáciu, a bude sa riadiť stratégiami v tejto oblasti, ktoré vypracovala Komisia aj priemysel;

17. vyzýva Komisiu a Dvor audítorov, aby vypracovali hĺbkovú metódu sledovania výkonnosti s cieľom posúdiť pridanú hodnotu spoločného podniku vrátane sociálneho vplyvu a vplyvu na zamestnanosť, ako aj vplyvu na trh; výsledky posúdenia by sa mali použiť na budúce financovanie alebo prerozdelenie finančných prostriedkov Únie;

18. otázka práv duševného vlastníctva sa musí riešiť vo všetkých zmluvách, ktoré môžu viesť k zamýšľanému výstupu alebo výsledku plnenia; pripomína, že cieľom práv duševného vlastníctva je ochrániť práva jednotlivých tvorcov, ale tiež poskytnúť podrobné informácie o tom, ako sa budú tieto práva uplatňovať v budúcnosti; poznamenáva, že keďže činnosť je financovaná aj z verejných prostriedkov, výsledky by mali byť transparentné, prístupné verejnosti a mali by podliehať osobitným požiadavkám, ako je napríklad interoperabilita, ak je to potrebné; vyzýva Komisiu, aby navrhla právny rámec týkajúci sa práv duševného vlastníctva a ich uplatňovania na trhu vrátane osobitných požiadaviek a rozdelenia zisku;

19. poznamenáva, že vo výročnej správe o činnosti spoločného podniku Čisté nebo za rok 2019 kľúčové ukazovatele výkonnosti týkajúce sa rodovej vyváženosti v rokoch 2018 a 2019 poukazujú na to, že hoci sa miera účasti žien mierne zvyšuje, je pomerne nízka: ženy predstavujú 30 % pracovníkov, ktorí sú zapojení do programu, 16 % koordinátorov programu a 9 % – 25 % poradcov a odborníkov, ktorí vykonávajú hodnotenia a analýzy a pracujú v rámci vedeckého výboru; odporúča, aby sa neustále vyvíjalo úsilie s cieľom zvýšiť účasť žien na programe;

Zamestnanci a verejné obstarávanie

20. konštatuje, že k 31. decembru 2019 bolo obsadených 34 z 36 schválených dočasných pracovných miest a že okrem toho pre spoločný podnik v roku 2019 pracovalo podľa plánu pracovných miest 6 zmluvných zamestnancov a 2 vyslaní národní experti;

21. berie na vedomie, že spoločný podnik v roku 2019 začal postup prijímania zamestnancov na 6 pracovných miest; ďalej konštatuje, že okrem štatutárnych pracovných miest sa spoločný podnik spolieha na externých poskytovateľov služieb, piatich dočasných agentúrnych zamestnancov a jedného stážistu, aby poskytol dodatočnú podporu svojmu fungovaniu;

22. konštatuje, že v roku 2019 správna rada prijala novú organizačnú štruktúru, v ktorej sa právne a komunikačné funkcie priamo zodpovedajú výkonnému riaditeľovi; okrem toho berie na vedomie, že nový výkonný riaditeľ nastúpil do funkcie 1. februára 2019; konštatuje tiež, že spoločný podnik začal začiatkom roka 2019 používať systém riadenia ľudských zdrojov Komisie Sysper2;

23. konštatuje, že v roku 2019 spoločný podnik pokračoval v riadnom vykonávaní rozsiahlej komunikačnej rámcovej zmluvy v štyroch rôznych komunikačných častiach, ktorá sa realizuje v rokoch 2018 – 2021, a podpísal zmluvy týkajúce sa dôležitých projektov IKT, ako aj rámcové zmluvy o rôznych službách IKT;

Vnútorná kontrola

24. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že spoločný podnik zaviedol spoľahlivé postupy *ex ante* kontroly založené na finančných a operačných administratívnych kontrolách a že je povinný vykonávať nový rámec vnútornej kontroly Komisie (ICF) založený na 17 zásadách vnútornej kontroly; konštatuje, že ku koncu roka 2019 už spoločný podnik vypracoval kľúčové kontrolné ukazovatele pre všetky zásady kontroly s cieľom posúdiť účinnosť svojich kontrolných činností a odhaliť nedostatky v kontrolách.

25. konštatuje, že v novembri 2019 spoločný podnik začal písomný postup na schválenie svojich revidovaných rozpočtových pravidiel v súlade s odporúčaniami Komisie a že ich prijal v januári 2020;

26. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že v prípade platieb v rámci programu Horizont 2020 je za audity *ex post* zodpovedný útvar Komisie pre spoločný audit a že na základe výsledkov auditov *ex post*, ktoré boli k dispozícii na konci roka 2019, spoločný podnik vykázal reprezentatívnu chybovosť 1,30 % a zvyškovú chybovosť 0,92 % v prípade projektov programu Horizont 2020 (zúčtovania a konečné platby); okrem toho berie na vedomie návrh nariadenia o programe Horizont 2020, ktorý predložila Komisia a v ktorom je v prípade výdavkov na výskum v rámci programu Horizont 2020 konečným cieľom dosiahnuť pri ukončení programov po zohľadnení finančného vplyvu všetkých opatrení v oblasti auditov, korekcií a vymáhania zvyškovú chybovosť čo najbližšie k 2 %;

27. konštatuje, že Dvor audítorov v roku 2019 kontroloval náhodne vybrané platby v rámci programu Horizont 2020 uskutočnené na úrovni konečných príjemcov ako súčasť kontroly operačných platieb s cieľom potvrdiť chybovosť vyplývajúcu z auditov *ex post* a že podrobné audity odhalili systémové chyby súvisiace s deklarovanými osobnými nákladmi, pričom hlavným zdrojom chýb bolo využívanie individuálnych produktívnych hodín a využívanie jednotkových sadzieb vrátane odhadovaných prvkov, ktoré sa výrazne odchyľovali od skutočných jednotkových sadzieb; ďalej konštatuje, že tieto výsledky poukazujú na zvýšené riziko chýb v spoločnom podniku z dôvodu veľkého počtu súkromných členov a zúčastnených pridružených strán vykonávajúcich projekty spoločného podniku v rámci programu Horizont 2020; vyzýva spoločný podnik, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium predložil správu o tejto veci;

28. konštatuje, že na spoločný podnik sa vzťahuje spoločná stratégia boja proti podvodom v rámci programu Horizont 2020, ktorú koordinuje Komisia; ďalej konštatuje, že v roku 2019 spoločný podnik prijal následné opatrenia v súvislosti s dvomi údajnými podvodmi, ktoré boli Európskemu úradu pre boj proti podvodom oznámené v roku 2018 a v súvislosti s ktorými Európsky úrad pre boj proti podvodom začal vyšetrovania, ktoré stále prebiehajú; okrem toho konštatuje, že prípad potenciálneho podvodného konania príjemcu s vplyvom na granty spoločného podniku z obdobia siedmeho rámcového programu bol uzavretý bez hláseného finančného vplyvu či strát; berie na vedomie, že v roku 2019 nebol Európskemu úradu pre boj proti podvodom oznámený žiadny nový prípad a že spoločný podnik začal vypracúvať stratégiu boja proti podvodom týkajúcu sa vnútorných procesov a osobitného rozpočtu, na ktoré sa nevzťahuje spoločná stratégia boja proti podvodom; vyzýva spoločný podnik, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium predložil správu o tejto veci;

Vnútorný audit

29. konštatuje, že spoločný podnik dostal v máji 2019 nový strategický plán auditu Útvaru pre vnútorný audit na roky 2019 až 2021, v ktorom boli vybrané tri potenciálne oblasti auditu s významným rizikom zahŕňajúce operačné procesy (riadenie grantov), vykonávanie nových zásad vnútornej kontroly a nové pravidlá ochrany údajov; okrem toho berie na vedomie, že prvý audit nového plánovania týkajúci sa vykonávania dohôd o grante sa začal v novembri 2019; ďalej poznamenáva, že spoločný podnik ešte stále nevykonal niekoľko odporúčaní z predchádzajúceho auditu, z ktorých sa dve považujú za veľmi dôležité; vyzýva spoločný podnik, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium predložil správu o akomkoľvek vývoji v tejto veci;

30. berie na vedomie, že úradníčka pre vnútorný audit (IAO) potvrdila správnej rade svoju organizačnú nezávislosť podľa noriem MID, hoci poukázala na možnú nedostatočnú objektívnosť auditov vierohodnosti.